

8. teden

1. ura: Kakšna država je bila Kraljevina SHS, Kakšne spremembe je povzročila kraljeva diktatura – pregled rešitev

2. ura: Kako so Slovenci vodili gospodarstvo

(Priloga: ZGO 9. a 8. teden – 1. in 2. ura)

1. strani NE TISKAJ, le preveri rešitve nalog 7. tedna.

Kakšna država je bila Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev

Reši, da utrdiš snov.

1. Preberi trditve. Obkroži črke pred pravilnimi, napačne pa popravi, popravke zapiši. različnih veroizpovedi

A Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je bila narodnostno raznolika, vsi prebivalci pa so bili iste vere.

B Gospodarski razvoj je bil enakomeren v vseh delih države posameznih delov države je bil različen: sever je bil bolj

Slovenci so bili pismeni v večji meri kot Srbi. razvit (promet, povez., več. ind.).

Č O državi so enakovredno odločali posamezni narodi. Večjo moč pri odločanju o drž. je imel srbski narod.

D Vidovdanska ustava, sprejeta 28. junija 1921, je narodom ni dovoljevala razvoja njihovih kultur, saj je bil priznan le en narod – jugoslovanski.

E Po Vidovdanski ustavi je imel največjo moč pri odločanju parlament kralj, vsa politika pa se je vodila iz Beograda.

F Vidovdanska ustava je bila v veljavi do leta 1929, ko se je končalo obdobje kraljeve diktature parlamentarizma in začelo obdobje parlamentarizma kraljeve diktature.

2. K trditvam o vidovdanski ustavi napiši +, če pomeni napredek. K slabim stranem napiši –.

Odločitve utemelji.

Vidovdanska ustava je zagotovila svobodo govora, tiska, združevanja, stavk. + Če bi se to tudi izvajalo, bi ljudje (vsaj posredno) imeli več možnosti za sodelovanje pri odločanju o državi.

Izboljšala je položaj delavcev. + To pomeni, da je del prebivalstva živel bolje.

Določil ustave niso dosledno upoštevali. – Če določil o svoboščinah niso upoštevali, potem so bili ljudje omejeni pri odločanju o državi, ustvarjanju boljših razmer ...

3. Kako so Vidovdansko ustavo sprejeli Slovenci in Hrvatje? Nasprotovali so ji - ni jim ustrezala, saj ni priznavala njihove narodnosti ... Začeli so si prizadevati za priznanje nacionalnih pravic.

4. a) Na Slovenskem je bil najmočnejši katoliški tabor. Vodil ga je Anton Korošec.

b) Za kaj se je tabor zavzemal? Za slovensko avtonomijo, katoliške vrednote, zaščito malega kmeta,

Če želiš, reši:

a) Oglej si prikaz sestave prebivalstva U/87. Kaj prikaz pove o deležu Slovencev v državi? Slovencev je bilo 8,5 %, kar pomeni, da jih je bilo manj kot Srbov in Hrvatov, bili so 3. narod po številu pripadnikov v državi.

b) Kaj lahko sklepamo iz spodaj zapisane trditve?

»... stopnja pismenosti je v Sloveniji znašala 8,8 %, v južni Srbiji pa 83,8 %.« (U/87)

Da je bila Slovenija (izraz ni ustrezen, Slovenija šele od 1991) bolj napredna.

c) Navedi primer neupoštevanja določil, zapisanih v ustavi. Npr. ni bila upoštevana svoboda združevanja: Komunistična partija (politična stranka) je bila prepovedana.

Kakšne spremembe je povzročila kraljeva diktatura

Glej U/90 in odgovori na vprašanja.

1. Značilnosti diktature kralja Aleksandra: centralizem, unitarizem, policijski nadzor, preganjanje nasprotnikov.

2. Z ustanovitvijo banovine Hrvaške, so Hrvati dobili široko kulturno, politično in gospodarsko avtonomijo.

3. Zaradi političnega in gospodarskega pritiska Nemčije in Italije, nepripravljenosti na vojno, nepripravljenosti Francije in Nemčije za pomoč primeru napada.

1. Oglej si karikaturu. Iz čigavega zornega kota karikaturist prikazuje centralizem (s srbskega stališča ali s stališča drugih narodov)? Na podlagi česa na karikaturi sklepaš tako? **Centralizem je prikazan kot pajek, ki spleta mrežo nad državo – prebivalce, narode s tem omejuje.**

2. Je bilo **s kulturnega vidika** obdobje kraljeve diktature za posamezne narode ugodno? **Ne, saj je bil uveljavljen unitarizem, kar pomeni, da se narodnosti ni upoštevalo – vsi so bili pojmovani kot en narod, in sicer Jugoslovani.**

2. ura

S pomočjo U/92–94 **odgovori** na vprašanja.

Kako so Slovenci vodili gospodarstvo

Zakaj je propadal slovenski kmet

1. Kakšen je bil gospodarski položaj posameznih delov Jugoslavije?
2. Kakšna je bila razvitost Slovenije? Kateri deli so bili bolj industrijski, kateri bolj kmetijski? Uporabi zemljevid v učbeniku na strani 92.
3. Pojasni, zakaj je propadal slovenski kmet.
4. Kdaj in s katerimi ukrepi se je položaj kmetov nekoliko izboljšal?

Slovenska industrija – najbolj razvita v Jugoslaviji

1. Kaj je Sloveniji omogočalo hitrejši gospodarski razvoj v primerjavi z ostalimi deli Jugoslavije?
2. Katere so bile najpomembnejše gospodarske panoge v Sloveniji?
3. Kaj je kljub vsemu oviralo hitrejši gospodarski razvoj?
4. Kaj je bilo značilno za trgovino?

Zdravilišča in mala letovišča

1. Katere oblike turizma so bile najbolj priljubljene?
2. Navedi najbolj obiskana turistična središča.
3. Primerjaj pomen turizma v tvojem domačem kraju nekoč in danes.